СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин

20 вересня 2023 року

Веде засідання голова Комітету ЗАДОРОЖНИЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Також доброго ранку! У нас присутні семеро людей, кворум є, тому засідання оголошую відкритим.

Шановні колеги, як вас і попереджали, як тільки будуть отримані зауваження Венеційської комісії, ми одразу винесемо проект Закону (реєстраційний номер 9610) на засідання комітету. Зауваження ми отримали лише вчора, вони оперативно були опрацьовані, тому сьогодні ми можемо розглянути законопроект 9610 у порядку його підготовки до другого читання.

Якщо немає заперечень, переходимо до затвердження порядку денного. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.

Костянтин Іванович!

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллайович Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

Неллі Іллівна, будь ласка, Яковлєва.

КУЗНЄЦОВ О.О. За.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Кузнєцов також – за.

Тож 8 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Питання перше проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про національні меншини (спільноти) України" щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України (реєстраційний номер 9610) від 13.08.2023 року, поданий народним депутатом України Корнієнком та іншими депутатами України (друге читання).

Шановні колеги, на пленарному засіданні Верховної Ради 23 серпня 2023 року, за наслідками розгляду у першому читанні, даний законопроект

був прийнятий за основу. Нашому комітету було доручено доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України в другому читанні.

У строки передбачені в статтею 116 Регламенту Верховної Ради України до другого читання, до комітету надійшло 26 правок і пропозицій щодо даного законопроекту. Водночас, колеги, на підставі пункту 4 частини першої статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", відповідно до якої комітет при здійсненні законопроектної функції має право вносити пропозиції, поправки під час розгляду проекту закону на своєму засіданні. З урахуванням отриманих від Венеційської комісії зауважень до проекту закону пропонується внести ще 8 поправок від членів комітету, які для нашої з вами зручності попередньо вже внесені до проекту порівняльної таблиці під номерами: 3, 7, 12, 22, 23, 24, 32 та 33.

Вони виділені в таблиці, з їх змістом ви мали змогу ознайомитися.

Руслан Олександрович, вітаю.

ГОРБЕНКО Р.О. Да, вітання, друзі, вибачте за спізнення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У разі їх підтримки вони в остаточній редакції таблиці будуть зазначені як поправки, що подані народними депутатами членами комітету.

Дуже коротко зараз буду намагатися пояснити, в чому полягає можливість цих поправок.

Щодо поправки, яка попередньо внесена до проекту порівняльної таблиці під номером 3, суть цієї поправки зводиться до необхідності приведення норм Закону України “Про національні меншини (спільноти) України” у відповідність до положень статті 15 Рамкової конвенції про захист національних меншин. Для цього статтю 9 закону пропонується доповнити частиною другою такого змісту.

"Держава створює необхідні умови для ефективної участі осіб, які належать до національних меншин, у соціальному та економічному житті, а також в управлінні державними справами". Фактично ми дослівно дублюємо положення Рамкової конвенції, забезпечуючи таким чином необхідну імплементацію.

Щодо правки, яка попередньо внесена до проекту порівняльної таблиці під номером 7, відповідно до цієї пропозиції культурно-мистецький, розважальний або видовищний захід, що організовується та проводиться особами, які належать до національної меншини (спільноти), або для осіб, які належать до національної меншини (спільноти), може проводитися мовою відповідної національної меншини (спільноти).

Венеційська комісія неодноразово критикувала чинну редакцію закону, оскільки відповідно до неї організаторами таких заходів можуть бути виключно громадські об'єднання національних меншин (спільнот). Дійсно та ж норма піддається обґрунтованій критиці, оскільки в контексті забезпечення прав національних меншин при проведенні будь-яких заходів визначальним елементом має бути не організатор, а факт проведення цього заходу саме для осіб, що належать до національних меншин, тобто для груп людей, які отримують певні послуги або факт проведення цього заходу особами, що належать до національних меншин, тобто людьми, які реалізують своє право. Також цією правкою ми усуваємо зауваження щодо невизначеної кількості відвідувачів, глядачів, за запитом яких організатор повинен забезпечити синхронний або послідовний переклад супроводу (конферансу) державною мовою. Щодо поправки, яка попередньо внесена до проекту порівняльної таблиці під номером 12. Ця поправка фактично є технічною. Частину шосту статті 10 закону ми просто викладаємо більш зрозуміло, розбивши відповідне положення статті на підпункти.

Щодо поправки, яка попередньо внесена до проектів порівняльної таблиці під номером 22, звертаю вашу увагу, що первинна редакція законопроекту передбачала, що перелік мов національних меншин, спільнот,

яким загрожує зникнення, затверджуватиметься Кабінетом Міністрів України на основі Атласу мов світу, яким загрожує зникнення, Організація Об'єднаних Націй з питань науки, освіти і культури, тобто ЮНЕСКО. У зв'язку з цим варто зазначити, що Атлас мов світу, яким загрожує зникнення, триває час формувався ЮНЕСКО у PDF-файлі, який не оновлювався з 2010 року. А з недавнього часу ЮНЕСКО створила вебресурс під назвою "Атлас мов світу", який у тому числі охоплює мови, яким загрожує зникнення. Зараз здійснюється наповнення цього сайту. Але для нас важливим є той факт, що відповідно до цього атласу наш Крим фактично вказується як частина Російської Федерації, відповідно кримськотатарська мова, яка за цими даними знаходиться під значною загрозою зникнення, віднесена не до мов України, а до мов держави-агресора. Саме тому правкою номер 22 в тексті законопроекту пропонується прибрати посилання на зазначений Атлас мов та застосувати більш загальне формулювання.

Щодо поправки, яка попередньо внесена до проекту порівняльної таблиці під номером 23, тут все просто. Ми на рівні закону визначаємо основні завдання Центру національних меншин (спільнот), забезпечивши таким чином належну правову визначеність, а також враховуємо зауваження Венеційської комісії щодо цього питання.

Поправкою, яка попередньо внесена до проекту порівняльної таблиці під номером 24, ми об'єднуємо та викладаємо за єдиним алгоритмом зміст чинного пункту 3 "Прикінцевих та перехідних положень" Закону України "Про національні меншини (спільноти) України" та запропонованого у первинній редакції законопроекту нового пункту цього ж розділу, який стосується обмежень щодо державної мови держави-агресора. Це необхідно зробити, оскільки згідно зі статтею 64 Конституції України обмеження прав громадян України можливе лише на час дії воєнного стану або надзвичайного стану. Про факт обмеження таких прав Україна повідомляє ООН. Закон про національні меншини (спільноти) стосується саме громадян

України, тому зазначені положення законопроекту ми викладаємо з урахуванням статті 64 Конституції України.

Щодо поправки, яка попередньо внесена до проекту порівняльної таблиці під номером 32, це техніко-юридична правка. Цією поправкою слова "спільно з всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування" змінюються словами "за участю всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування". Так буде юридично коректніше.

І з приводу останньої поправки, яка попередньо внесена до проекту порівняльної таблиці під номером 33 і якою ми надаємо уряду доручення підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України законопроект, який буде спрямований на врахування експертної оцінки Ради Європи та її органів щодо прав національних меншин (спільнот) в окремих сферах. Як вам відомо, Венеційська комісія у своїх висновках надавала зауваження не тільки до Закону України "Про національні меншини (спільноти) України", а і до спеціального законодавства у певних напрямках правового регулювання.

Мова йде про такі сфери як освіта, мова, вибори тощо. Водночас законопроектом, що розглядається, ми не можемо все це охопити, оскільки даний проект закону стосується вирішення змін до Закону України "Про національні меншини (спільноти) України".

Тому цією поправкою ми доручаємо уряду розробити зміни до спеціального законодавства у відповідних сферах. Це дасть змогу продемонструвати нашим партнерам, що ми і далі працюватимемо над вдосконаленням нашого законодавства, і що Україна продовжить багатовекторний рух у напрямку належного забезпечення прав національних менших (спільнот) України. До речі, ця поправка запропонована Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції.

Шановні колеги, я окремо звертаю вашу увагу, що колонка з остаточною редакцією викладена вже з урахуванням зауважень кодифікаторів з юридичного управління.

Отже, якщо ніхто не заперечу, керуючись пунктом 4 частини першої статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" ставлю на голосування наступну пропозицію. Внести до проекту Закону України про внесення змін до Закону України "Про національні меншини (спільноти) України" щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України, (реєстраційний номер 9610, від 13.08.2023 року, поданого народним депутатом України Корнієнком, та іншими народними депутатами України), поправки та пропозиції, які в проекті порівняльної таблиці зазначені під номерами 3, 7, 12, 22, 23, 24, 32 та 33.

Прошу голосувати.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Козир Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ахтем Зейтуллайович Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую. Але у мене одне питання було. Так, для інформації.

А чому ми в пункті статті 7 вказали 10 осіб, така рамка чому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це була у нас зустріч з представниками Венеційської комісії і вони потребували від нас певної визначеності. Тому ми для того, щоб не впадати у відсоткове визначення, обрали саме таку кількість людей, це задоволення їх вимог.

Так ви підтримуєте?

ЧИЙГОЗ А.З. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна. Дякую.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам дуже.

Тож 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Таким чином, з урахуванням щойно внесених комітетом правок та пропозицій, маємо порівняльну таблицю до законопроекту до другого читання, яка містить всього 34 поправки та пропозицій, з яких пропонується:

врахувати поправки та пропозиції номери: 3, 7, 12, 16, 17, 22, 23, 24, 26, 30, 31, 32, 33;

врахувати поправки частково поправки та пропозиції номери: 28, 29;

врахувати редакційно поправки та пропозиції номери: 5, 10, 20, 21;

відхилити поправки та пропозиції номери: 1, 2, 4, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 25, 27, 34.

Шановні депутати, чи є серед народних депутатів – авторів поправок, які пропонується відхилити, ті, хто буде наполягати на їх розгляді? Нема. Чи наполягає хтось на виступі? Дякую.

Отже, ставлю на голосування наступну пропозицію. Врахувати поправки та пропозиції номери: 3, 7, 12, 16, 17, 22, 23, 24, 26, 30, 31, 32, 33;

врахувати частково поправки та пропозиції номери: 28, 29;

врахувати редакційно поправки та пропозиції номери: 5, 10, 20, 21;

відхилити поправки та пропозиції номери: 1, 2, 4, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 25, 27, 34. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Козир Сергій В'ячеславович.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чийгоз Ахтем Зейтуллайович.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. 10 осіб – за. Рішення прийнято.

Шановні колеги, дякую всім. Особливо хочу відзначити наш секретаріат. Пробачте, перескочив. Враховуючи щойно прийняте нами рішення пропоную затвердити остаточну редакцію законопроекту, запропонованого комітетом, та рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про національні меншини (спільноти) України" щодо деяких питань реалізації прав і свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України, (реєстраційний номер 9610, від 13.08.2023 року) поданий народним депутатом України Корнієнком О.С. та іншими народними депутатами України за результатами розгляду прийняти у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними доопрацюваннями. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України доповідачем з цього питання визначити народного депутата України, голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича. Прошу голосувати.

Задорожний – за.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.

Руслан Олександрович.

Горбенко Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О.Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Ахтем Зейтуллайович Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.
Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тож, 10 осіб "за". Рішення прийнято.

Знову ж таки звертаюся до того, з чого я почав. Завдяки кропіткій та серйозній роботі секретаріату ми з вами встигли на сьогоднішній день опрацювати всі ці запропоновані зміни Венеційської комісії. Тому я сподіваюся, що ми маємо подякувати нашому секретаріату.

Дякую, шановні колеги. Вибачайте, що так воно все сумбурно на початку сесії. Але щиро вдячний вам за те, що взяли участь в засіданні комітету. Сподіваюся, що у вас буде добрий день і мирне небо над нами сьогодні. Засідання оголошую закритим.